

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

НАРЪЧНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ И ИНСТРУМЕНТАРИУМ ЗА ОБРАТНА ВРЪЗКА И ОЦЕНКА ОТ СТРАНА НА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА ЗА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА ИМ С АДМИНИСТРАЦИЯТА И ОЦЕНКА НА ДЕЙСТВИЯТА НА АДМИНИСТРАЦИЯТА

ТОЗИ ДОКУМЕНТ Е СЪЗДАДЕН ПО ПРОЕКТ № BG05SFOP001-2.009-0071-C01
„ОТКРИТО И ОТГОВОРНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ
СЕВЛИЕВО, В ПАРТНЬОРСТВО С ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА“,
КОЙТО СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА С ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ“ 2014-2020 Г., СЪФИНАНСИРАНА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
ЧРЕЗ ЕВРОПЕЙСКИЯ СОЦИАЛЕН ФОНД.

ЗА КАКВО СЛУЖИ ТОЗИ НАРЪЧНИК?

Наръчникът е разработен за пояснение за работа с механизми за обратна връзка и оценка от страна на гражданите и бизнеса за взаимоотношенията им с администрацията и действията на администрацията и за подобряване на средата за гражданско участие в управлението са изготвени във връзка с изпълнението на Договор № BG05SFOP001-2.009-0071-C01 „Открито и отговорно управление на общинска администрация Севлиево, в партньорство с гражданите и бизнеса“, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05SFOP001-2.009 „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“.

Разработването на механизмите и инструментите към тях е част от Дейност 2 по проекти и е насочена към постигане на ефективно партньорско управление с гражданите и открито и отговорно управление на община Севлиево, като ще допринесе за активно включване във взимане на решения и отчитане значимостта на мнението на гражданското общество.

Разработването на механизмите и инструментариума към тях следва да подпомогнат общинската администрация да отговори ефективно на изведените препоръки за подобрене, посочени в доклада от проведен анализ.

Отправените препоръки за подобряване на взаимодействието с гражданите са следните:

(1) Препоръка за провеждане на оценка на въздействието.

Препоръката е свързана с необходимостта от регулярна оценка на работата на администрацията.

(2) Препоръка за подобряване на координацията

Координацията на заинтересованите страни при взимане на решения на местно ниво е процесът, който включва всички действия, насочени към установяване и разрешаване на различията в целите, становищата и мненията на отделните секторни звена, като се отчитат евентуалните възражения и интересите на заинтересованите страни в рамките на местната власт, нейната администрация и местната общественост. Общата цел е да се постигне съгласие относно разработката и съдържанието на публичната политика.

(3) Препоръка за включване на обществени консултации в процеса на консултиране на заинтересованите страни при провеждане на политики.

Провеждането на обществени консултации е насочено към установяване и отчитане на интересите и мненията на заинтересованите страни, извън местната изпълнителната власт и нейната администрация (граждани, професионални и бизнес организации, други неправителствени организации и др.).

КОИ СА ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА МЕСТНО НИВО?

Участието на заинтересованите страни (граждани, граждански организации и представители на бизнес организациите) се нуждае от насърчаване и подпомагане и се основава на следните принципи, приложими за всички участници в процеса на вземане на управленски решения:

- Уважение между всички участници като основа за честно взаимодействие и взаимно доверие;
- Зачитане на независимостта на представителите на гражданите, гражданските и бизнес организации, независимо дали техните мнения съответстват с тези на местната власт, или не;
- Зачитане на позицията на представителите на местната власт, които носят отговорността и са отчетни за взетите решения;
- Откритост, прозрачност и отчетност;
- Отзивчивост, като всички участници предоставят съответна обратна връзка;
- Недискриминация и приобщаване, така че всички гласове, включително тези на по-малко привилегированите и най-уязвимите, да могат да бъдат чути и взети под внимание;
- Равенство между половете и равнопоставено участие на всички групи, включително тези с особени интереси и нужди като младежи, възрастни, хора с увреждания или малцинства;
- Достъпност чрез използване на ясен език и подходящи средства за участие, офлайн или онлайн и на различни видове устройства.
- Обръща се внимание на избора на методи за ангажиране и на броя на участниците.

КАКВА Е ЦЕЛТА НА МЕХАНИЗМА?

Целта на механизма е да осигури подходящи методи и инструменти (техники, процеси, индикатори, наблюдение и други), за да подпомогне общинската администрация на Севлиево в постигането на ефективност и ефикасност, фокус и прозрачност при реализацията на местните политики. Целта е насочена към постигане на адекватна обратна връзка и качествена оценка от страна на заинтересованите страни за действията на администрацията.

1. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО.

Описание на метода „Оценката на въздействието“.

Качеството на нормативната уредба е от голямо значение за развитието на съвременното общество. То е критерий за демократичността на модерната държава. Съдейства за разгръщането на един от основните конституционни принципи – този за правовата държава. Оценката на въздействието на нормативните актове е съществена основа за разработването на политики и стимулиране постигането на социално значими цели.

Оценката на въздействието е инструмент за повишаване на качеството на нормативните актове, посредством изследване на социалните, икономическите, екологичните и други ефекти от тяхното прилагане, включително върху малките и средните предприятия, неправителствените организации и гражданите.

Оценката на въздействието е предварителна и последваща.

Във фокуса на вниманието е консултирането на нормативния акт със заинтересованите лица. Публикуването и разгласяването на проекта на нормативен административен акт представляват начина, чрез който се проявява принципът за откритост и съгласуваност, съдържащ се в чл. 26, ал. 1 от ЗНА. Задължение да следи за спазване на цитирания принцип има органът, притежаващ правомощието да приеме или не дадения проект.

Предвижда се съставителят на проекта да го публикува на интернет страницата на съответната институция заедно с мотивите, като на заинтересованите лица се предоставя най-малко 14-дневен срок за предложения и становища по проекта.

Общината като бюджетна организация по смисъла на Закона за публичните финанси, до която са отправени искания за сведения или за съдействие във връзка с извършването на оценка на въздействието, е длъжна да предоставя сведенията или да окаже съдействие на органа, който организира извършването ѝ (чл. 23 от ЗНА).

Основният разграничителен критерий на видовете оценки на въздействието на законодателството е темпоралният момент на

тяхното извършване. Оценката на въздействието е предварителна и последваща (чл. 19, ал. 2, изр. 1 от ЗНА).

А) Частична предварителна оценка.

Извършването на частична предварителна оценка на въздействието предхожда изработването на всеки проект на закон, кодекс и подзаконов нормативен акт на Министерския съвет (чл. 20, ал. 2 от ЗНА).

Б) Цялостна предварителна оценка.

Съгласно разпоредбата на чл. 20, ал. 3 от ЗНА цялостна предварителна оценка на въздействието се извършва при изработване на нови закони и кодекси и изработване на проекти на нормативни актове, за които оценката по ал. 2 е показала, че може да се очакват значителни последици.

Предварителната оценка на въздействието:

- определя и описва проблем в обществените отношения, който следва да бъде решен;
- установява цели, които да бъдат постигнати;
- формулира варианти на действие, водещи до решаване на проблема;
- оценява въздействията на тези варианти и определя най-подходящия от тях.

Извършването на предварителната оценка на въздействието включва следните основни етапи:

- планиране на извършването на оценката на въздействие;
- определяне на заинтересованите страни;
- извършване на оценката на въздействието;
- съгласуване на извършената оценка на въздействието.

В) Последваща оценка на въздействието на нормативните актове

Последващата оценка на въздействието на нормативните актове е уредена в чл. 22 от ЗНА. Общината, в нейната компетентност по изпълнението на нормативния акт, извършва последваща оценка на въздействието на новите нормативни документи.

Методи и инструменти за събиране на данни при оценка на въздействието.

При извършването на оценката на въздействието следва да бъдат прилагани качествени и количествени подходи за събиране на данни с цел набиране на максимално обхватна база от информация:

- *Документален анализ.* Документалният анализ е в основата на оценката и включва преглед на всички релевантни документи. Той се използва още в самото начало на оценителния процес и предоставя първоначалната ресурсна база от информация за контекста, целите и задачите на оценката на въздействието.
- *Проучвания.* Проучванията са част от стандартизираните социологически инструменти – въпросници, целящи индивидуално обследване на мнението на заинтересованите лица, без да бъдат част от специализирано социологическо проучване. Проучванията могат да провеждани и посредством въпросници и анкети, разпространявани и по електронен път.

Методи и инструменти за анализ на данни и информация за оценка на въздействието.

При изготвянето на оценка на въздействието е приложимо използването на самостоятелно и в комбинация следните методи и инструменти за анализ на събраните данни и информация:

- *SWOT анализ (анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите.* SWOT анализът изследва силните и слаби страни на конкретен елемент. Той спомогна за постигане на оптимална достоверност на резултатите от изследваните подходи на регулиране и за получаване на разумна увереност относно надеждността на предлаганите мерки за повишаване на ефективността на регулирането и свързаните с тях възможности и заплахи.
- *Качествен анализ.* Качественият анализ се основава на сортирането и групирането на данни и определянето на тенденции, теми и модели от наличната информация. За целите на конкретната оценка на въздействие могат да

бъдат използвани някои от основните подходи за провеждането на качествен анализ като:

- Кодирание и абстракция - определяне на категориите на понятията, които се използват за класифициране на данните и групиране на свързаните категории;
  - Матрици за данни - идентифициране на основни теми или измерения, сортиране на данни и извеждане на модели от данните;
  - Качествен времеви анализ на данни - хронологично подреждане на данни за осигуряване на профил на дейностите и събитията, с които се идентифицират случайните взаимовръзки.
- *Бенчмаркинг*. Бенчмаркингът е процес на идентифициране на собственото представяне или това на оценяваната политика, програма или проект с това на най-добрите в съответната област, разгадаване на пътищата, по които те са го достигнали и възприемане и адаптиране на техния опит за подобряване на собствените резултати. Той включва сравняване на различни положения, които са обект на дадена интервенция и се извършва въз основа на конкретни показатели за изпълнение.
- *Многоспектърен анализ*. При извършването на оценка на въздействието може да бъде използвана комбинация от описаните по-горе методи за анализ на събраната информация, т.нар. многоспектърен, наричан още многоаспектен, мултикритериен или „кръстосан” анализ. Той позволява извършването на сравняване на данните, получени чрез различните методи за събиране на информация, проверка на тяхната валидност и постоянство, което гарантира свеждане до минимум на субективността, пристрастията и несигурността при оценяването.

2. МЕТОДИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА КООРДИНАЦИЯТА ПРИ ФОРМУЛИРАНЕТО, ИЗПЪЛНЕНИЕТО И МОНИТОРИНГА НА МЕСТНИТЕ ПОЛИТИКИ С УЧАСТИЕТО НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ.

Описание на методите за подобряване на координацията на местни политики със всички заинтересовани страни.

Координацията на местните политики със всички заинтересовани страни е свързано включване на обществеността във формулирането, изпълнението и мониторинга. Получаването на качествено обратна връзка и оценка е от съществено значение за повишаване на прозрачността и ефективността при работата на администрацията.

След разработването и утвърждаването на публичните политики като правило се разработват програми или планове за действие, чрез които въпросните политики биват реализирани и изпълнявани. Програмите обхващат взаимосвързани действия и средства (технически, организационни, правни, финансови и др. ресурси) за изпълнение на дадената политика.

Определянето на публични политики, в частност и на общинските такива, е комплексен процес, който протича непрекъснато и минава през различни етапи, както следва:

- Стратегическо планиране – разбиране и проучване на проблема;
- Разработване на политика за действие – определяне на посока на действие;
- Прилагане на политиката – изпълнение на взетите решения;
- Мониторинг и контрол – наблюдение и проследяване;
- Оценка – определяне степента на изпълнение на поставените цели.

Общинският план за развитие на Община Севлиево 2014-2020 и програмите за реализация на политики са основните стратегически документи на общинската администрация, в които

са определени целите и приоритетите за съответния период (политиките на общината). Заложено е разбирането, че устойчивото местно развитие е възможно при равностойно третиране на икономическите, социалните, екологични и бюджетни политики и при постигане на консенсус относно възможните посоки на развитие.

При реализацията на своите икономическа, социална, екологична и бюджетна политики, Община Севлиево следва да добави методология за наблюдение и оценка на изпълнението.

В голямата част от стратегическите документи следва да са предложени индикатори за измерване на напредъка по постигане на целите, а в документи, където са определени индикатори, е добре те да се обвържат със срокове за постигане и целеви стойности.

Методология за ефективна координация на местни политики със заинтересованите страни.

Основните характеристики на стратегическото планиране и управление са, които следва да се вземат предвид са:

- Способност за разработване на ясна визия за стратегическите цели и приоритети, които трябва да бъдат постигнати;
- Способност за трансформиране на първоначалната визия в структуриран план за действие.

В този контекст, визията може да приеме формата на Документ за политиката (Policy Paper). Такъв документ на местно ниво е например, Програмата на Кмета на община Севлиево за управление за срока на мандата. Следваща стъпка на процеса е преминаването от визия към структуриран проект на план за действие. Планът за действие има следната структура:

- Кратко и ясно описание на предлаганата политика;
- Представяне на мотивите за промяна в политиката;
- Определяне на заинтересованите страни;
- Описание на очакваните резултати;

- Набор от дейности/мерки за постигане на резултатите;
- Необходими ресурси;
- График за изпълнение.

Разработването на местни политики като част от цикъла на публичните политики се състои в преобразуването на проекта на план за действие в окончателни документи по политиките и съответните актове.

Обичайната и ефективна практика за осъществяването на това преобразуване е създаването на *целева работна група*. Тази работна група отговаря за успешното изпълнение на проекта съгласно неговото задание. По време на процеса на разработване на политиките паралелно се развиват четири основни дейности, допринасящи за оформяне на предложенията за окончателния вариант на политиките и законодателните актове, които следва да бъдат приети и прилагани. Тези дейности са:

- Оценката на ресурсите, които трябва да бъдат насочени към разработката и осигуряването на устойчивост на политиките;
- Процесът на координация, който е елемент на вътрешната организация за всяка местна власт;
- Обществени консултации, в съответствие с идентификацията на всички заинтересовани страни със специфичните им роли;
- Разширена оценка на въздействието, често базирана на резултатите от предварителната оценка, извършена във фазата на стратегическото планиране.

Работната група има задачата да разисква резултатите от дейностите, да преценява възможните алтернативи и да въвежда резултатите, по които е постигнат консенсус, в работните документи до изпълнение на конкретната политика. Работната група има също задължението да оцени и гарантира нужните ресурси за разработката и за реализирането на политиката или акта (административна и финансова осъществимост), както и за тяхното приложение (административна и финансова устойчивост).

Накрая, след завършване на окончателния проект за нова политика или акт, работната група има задължението да изработи техническото задание за прилагането ѝ, в съответствие със закона, да поиска от съответния отдел на общината да направи оценка на необходимите ресурси.

Разбира се, формирането на целева работна група има само спомагателен характер. Основната тежест по формулирането и изпълнението на политики се пада на общинската администрация и общинския съвет.

Инструментарииум за подобряване на координацията на етап „Формулиране на местни политики“.

Инструмент 1 – Публични обсъждания.

Насоките, по които общинският съвет и общинската администрация на Севлиево могат да работят, за постигане на поставените цели в процеса на ефективно формиране на политики, най-общо, могат да включат действия както следва:

- Провеждане на срещи с администрацията извън общинската;
- Разработване на стандартизирани механизми и процедури за отчетност;
- Определяне на критерии и цели, които трябва да бъдат постигнати от кмета и администрацията и да следи за напредъка в тази посока;
- Взимане на решения и придържане към тях;
- Осигуряване на необходимото съдействие и ресурси за администрацията при изпълнението на решенията на общинския съвет.

Всеки общински съвет се стреми да даде на гражданите си възможността да изложат коментарите си в регламентираното за това време на редовните му заседания, както и да изкажат мнението си по време на заседанията на постоянните комисии, в условията на равнопоставеност и уважение.

Публичните обсъждания на точки от дневния ред на съвета протичат по следния ред:

- Презентация от страна на общинската администрация;
- Коментари, изявления или презентации от представители на гражданите;
- Въпроси от страна на общински съветници;
- Дискусия на общинския съвет, по време на която председателят може да предложи за включване на обсъждания въпрос в някой бъдещ план за действие, да отнесе въпроса до някоя постоянна комисия или временно да отмени действащия регламент и постави въпроса за гласуване.

Инструмент 2 - Формиране на политики в граждански консултативни групи (обществени консултации).

Общинският съвет изисква от гражданската консултативна група нейните препоръки, след като тя е имала време да научи колкото е възможно повече по дадения проблем и да прецени различните му решения. Когато общинският съвет помоли групата да направи своите препоръки, той го прави с очакването, че групата ще обмисли кое най-добре отразява интересите на гласоподавателите и общината.

Първа стъпка: Следва ясно да се определи задачата. Поискано ли е от гражданската консултативна група да оцени съществуващата линия на действие или да даде препоръки за нова линия на действие? Необходимо е да се направи списък с въпросите, по които трябва да бъдат дадени препоръки.

Втора стъпка: необходимо е да се проведе проучване на въпросите, които са били идентифицирани от общинския съвет, общинската администрация или от членове на гражданската консултативна група по време на обсъждането на проблема. Следва събиране на колкото е възможно повече информация от възможно най-много източници.

Трета стъпка: Формулиране на алтернативните линии на действие, които да бъдат обсъдени. Линията на действие трябва да

съответства на целите поставени пред общината като цяло; трябва да е практична и да може да се приложи в общината.

Четвърта стъпка: Подбор на препоръки за линията на действие сред предложените алтернативи. И тъй като това може да доведе до несъгласие сред членовете на групата, председателят на групата трябва да е запознат с начините за разрешаване на конфликти.

Пета стъпка: Подготовка в писмен вид на препоръките за линията на действие. Когато се пишат препоръките, групата трябва да избере стил, подходящ за тяхната публика, цел и ситуация. Започва се с описание на препоръката; след препоръката трябва да следва резюме - защо е избрана точно тя. Допълва се с подкрепяща информация.

Шеста стъпка: Представяне на препоръките за линията на действие. Линията на действие винаги трябва да се представя в писмена форма. Много често общинският съвет иска да бъде представен устен доклад.

Когато групата представи препоръките си, тя е приключила своята работа. Независимо колко е способна или заинтересована една гражданска консултативна група, тя се разпуска, когато изпълни възложената ѝ задача.

Инструмент 3 - Създаване на обществени съвети.

Една от добрите практики за участието на граждани във формулирането на политики на местно ниво е създаването на обществени съвети. Общественият съвет е сдружение на общността, която се изгражда по инициатива на гражданите и която осъществява дейността си на доброволен принцип. Сформира се по секторен признак, съобразно конкретните потребности на местната общност. Общественият съвет има консултативни функции и оказва съдействие на местната власт при формирането и реализирането на нейната политика по различни въпроси от местно естество. Тази форма на сдружаване обикновено е отворена за участие на широк кръг организации и граждани.

Обикновено, общественият съвет възниква по инициатива на гражданите и по-рядко по предложение на местната. Някои от обществените съвети са регламентирани с различни закони, като: закон за социалното подпомагане, закон за туризма, закон за насърчаване на заетостта, закона за народната просвета, закона за закрила и развитие на културата и др.

В състава на обществения съвет влизат НПО, граждани, представители на общинската администрация, представители на децентрализираните служби на централната власт на местно ниво, общински съветници. В процеса на своето функциониране, обществените съвети изготвят свой план за действие по конкретната публична политика. На заседанията се разглеждат общински наредби, стратегически документи, търсят се решения на проблемите, попадащи в сферата на конкретната публична политика.

Инструмент 4 - Общински форум.

Общинският форум е публична дискусия на граждани за обсъждане на местно ниво на важни въпроси от общ интерес. Заседанията на форума се провеждат в определен формат чрез поредица от сесии, докато се достигне до решаване на дискутираните проблеми, изработване и одобряване с консенсус на препоръки за бъдещи действия. Препоръките се отправят към конкретни власти и институции, участващи или не участващи в Общинския форум.

Продължителността на един форум обикновено е между една година и половина и половина с 10-12 сесии в един кръг от дискусии. От 40% до 60% от участниците му са редовни участници. Като публичен процес, включващ и медиите, форумът достига до цялата общност. С други думи, той е мащабно събитие, което изисква да бъде организирано и ръководено по професионален начин.

Всеки форум включва и взаимодейства с местната администрация и служи за инструмент в помощ на формулиране на общински публични политики. Форумът има консултативни функции и няма правомощия да взема решения подобно на общински съвет.

Инструментариум за подобряване на координацията на етап „Мониторинг на изпълнението на местни политики“.

Мониторингът и оценката на публични политики са задължителни инструменти на доброто управление. Те са неделима и основна част от процеса за вземане на решения и управление на цялостния цикъл на разработване, прилагане и оценяване на обществените политики. Тези инструменти създават и гарантират:

- Ефективност и ефикасност на политиките и изграждането на стратегическа визия;
- Отчетност
- Отговорност на управлението
- Прозрачност на управленските процеси
- Механизми за гражданско участие
- Съгласие

Методиката е разработена, като са взети предвид основни критерии за процеса по планиране, програмиране, управление, ресурсно осигуряване, наблюдение, контрол и оценка на изпълнението на стратегиите, плановете и програмите за провеждане на държавна и общинска политика за развитие.

Методиката за мониторинг, контрол и оценка на изпълнението на публични политики, секторни стратегии и програми е универсален и типизиран инструмент, който позволява оценките на идентични стратегически или програмни документи да бъдат сравнявани помежду си. Ежегодно чрез тази методика може да се измерва количествено напредъка по съответна секторна стратегия/ програма и на базата на получените резултати да се изготвят препоръки и да се предприемат коригиращи действия.

Методиката съдържа анализа на конкретни факти, които могат да бъдат получени от прегледа на документи, отчети, одити и други официално достъпни данни за работата на общинска администрация и общински съвет и други заинтересовани страни, ангажирани в изпълнението на съответната публична политики, секторна стратегия или програма.

Към методиката е изготвен инструментариум – система от индикатори, съответстващи на основните критерии на планирането, които са разработени по начин, който позволява на

общината, съвместно с всички заинтересовани страни, да оцени и прецени до каква степен е достигнато желаното състояние.

Инструмент за мониторинг и оценка на общинските политики.

Критерий 1: Адекватност и уместност на секторната политика

Индикатор 1.1. Поуки от предходни стратегии и резултати от предишни оценки ниво или с глобални цели

Анализиращи въпроси:

Съответства ли секторната политика със стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво?

Налична ли е последователност и определеност с националните структурни/секторни политики?

Източници на информация:

- Отчети за изпълнението на секторната политика;
- Отчети за изпълнение на Общинския план за развитие;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по секторната политика;
- Решения на Общински съвет по отношение на секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Секторната политика не съответства на стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво.

1 точка - В секторната политика са споменати стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво, но не е направена логическа връзка с тях.

2 точки - Секторната политика съответства на стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво, и това е видно от планираните мерки за нейното изпълнение, респективно финансовия план

и източниците на финансиране.

3 точки - Секторната политика съответства на стратегиите, плановете и политиките от по-високо ниво. Съдържащите се в нея мерки са последователни и обвързани със съответните съществуващи национални структурни/секторни политики. Във финансовата рамка на политиката има разписани конкретни източници за финансиране на всяка мярка от плана за действие. В осъществените проекти по секторната политика е направен анализ и връзката на техните цели и задачи със секторни стратегии, програми и политики от по-висок порядък.

Индикатор 1.2. Уместност на секторната политика

Анализиращ въпрос:

Съгласувани ли са помежду си стратегическите цели и продължават ли те да бъдат уместни спрямо националните и европейските политики и приоритети и промените в социално-икономическия контекст?

Източници на информация:

- Междинни или окончателни оценки на секторната политика;
- Отчети за изпълнение на секторната политика;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по секторната политика;
- Решения на Общински съвет по отношение на секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Стратегическите цели на секторната политика са съгласувани помежду си, но не са уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Секторната политика следва да бъде актуализирана, като се отчетат новите реалности.

1 точка - Стратегическите цели на секторната политика са съгласувани помежду си, но не са уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Направени са препоръки за актуализация на секторната политика и нейната актуализация е в процес на подготовка.

2 точки - Стратегическите цели на секторната политика са логически свързани, последователни и съгласувани помежду си. Формулирани са по начин , който ги прави уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Независимо от отчетените отклонения в междинните оценки на документа, не са предприети действия за неговата актуализация. Секторната политика не разполага с разписани механизми за отчетност и актуализация.

3 точки - Стратегическите цели на секторната политика са логически свързани, последователни и съгласувани помежду си. Формулирани са по начин, който ги прави уместни спрямо настоящите национални и европейски политики и приоритети, и промените в социално-икономическия контекст. Когато междинните оценки на документа са отчетливи отклонения в актуалността на стратегическите цели са предприети действия за неговата актуализация. Секторната политика разполага с разписани механизми за отчетност и актуализация.

Индикатор 1.3. Уместност на мерките или системата за наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране на секторната политика

Анализиращи въпроси:

Подходящи ли са описаните в секторната политика **мерки или система** за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране?

Има ли предвидени в секторната политика **времеви периоди** за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране?

Източници на информация:

- Извадки от съдържанието на секторната политика;
- Текущи доклади на групи/ комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на секторната политика;
- Междинни или окончателни оценки на секторната политика;
- Отчети за изпълнение на секторната политика;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - В секторната политика няма разписани мерки или система за

нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Не са описани и периодите, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.

1 точка - В секторната политика няма разписани мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Описани са времевите периоди, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.

2 точки - В секторната политика разписани мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Не са фиксирани конкретни периодите, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.

3 точки - В секторната политика подробно са разписани мерки или система за нейното наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране. Има фиксирани конкретни периодите, в които общината и отговорните за нейното изпълнение следва да предприемат действия по наблюдение, оценка, отчитане и актуализиране.

Индикатор 1.4. Оценка на постигането на стратегическите цели

Анализиращи въпроси:

Уместни ли са индикаторите, чрез които се измерват количествено общите, специфичните и оперативните цели на секторната политика и процедурите за събиране на данни?

Формулирани ли са изходни и целеви стойности на индикаторите?

Продължават ли да бъдат валидни зададените целеви количествени стойности в секторната политика?

Източници на информация:

- Извадки от съдържанието на секторната политика;
- Текущи доклади на групи/ комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на секторната политика;
- Междинни или окончателни оценки на секторната политика;
- Отчети за изпълнение на секторната политика;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:
0 точки - Секторната политика не разполага със система от индикатори за отчитане на напредъка.
1 точка - Секторната политика разполага само с описание на възможните индикатори за отчитане на напредъка, но не са систематизирани, не са количествено измерими и не са посочени възможните източници на информация.
2 точки - Секторната политика разполага със система от индикатори за отчитане на напредъка. Не всички индикатори са формулирани така, че да е възможно тяхното количествено измерване. Описани са възможните източници на информация по индикаторите.
3 точки - Секторната политика разполага с подходяща система от индикатори за отчитане на напредъка. Индикаторите са формулирани така, че да е възможно тяхното количествено измерване и са обективно проверими. Описани са възможните източници на информация по индикаторите.

Критерий 2: Ефективност и ефикасност на секторната политика

Индикатор 2.1. Постигнатите резултати от изпълнението на секторната политика водят до постигане на поставените цели в него/нея
<p>Анализиращ въпрос:</p> <p>Какъв процент от заложените проекти за реализация в годишния план (програма) на секторната политика (има се предвид годината, предхождаща оценката) съответстват на времевия график за тяхното планирано изпълнение и постигнатите резултати отговорят на поставените цели?</p>
<p>Източници на информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Годишен план (програма) за изпълнение на секторната политика; ▪ Отчет за изпълнение на годишния план (програма) за изпълнение на секторната политика; ▪ Доклади за оценка на изпълнението на секторната политика; ▪ Текущи доклади на групи/ комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на секторната политика; ▪ Други релевантни документи.
4 степенна скала за оценка:

0 точки - Няма приет план (програма) или няма реализирани проекти от годишния план (програма) на секторната политика.
1 точка - До 30% от планираните проекти по секторната политика са започнати и/ или изпълнени през разглежданата година.
2 точки - От 31% до 65% от планираните проекти по секторната политика са започнати и/ или изпълнени през разглежданата година.
3 точки - Над 65% от планираните проекти по секторната политика са започнати и/ или изпълнени през разглежданата година.

Индикатор 2.2. Налични системи за контрол и наблюдение с цел усъвършенстване на секторната политика

Анализиращ въпрос:

Какъв процент от изпълняваните проекти, мерки и инициативи по секторната политика са обхванати от системата за контрол и наблюдение?

Източници на информация:

- Процедури за контрол и наблюдение изпълнението на проекти, мерки и инициативи;
- Инструкции за прилагане на процедурите;
- Протоколи и текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинг на изпълнението на секторната политика;
- Междинни или окончателни оценки на секторната политика;
- Отчети за изпълнение на секторната политика;
- Експертни препоръки за подобряване на секторната политика;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Няма въведени системи.

1 точка - От 1% до 50% от изпълняваните проекти, мерки и инициативи са обхванати от системата за контрол и наблюдение.

2 точки - От 51% до 80% от изпълняваните проекти, мерки и инициативи са обхванати от системата за контрол и наблюдение и са предприети коригиращи действия.

3 точки - Над 80% от изпълняваните проекти, мерки и инициативи са обхванати от система за контрол и наблюдение и са предприети коригиращи действия за подобряване.

Критерий 3: Финансово управление

Индикатор 3.1. Всички общински разходи по секторната политика са планирани и осигурени с бюджетни кредити и/или донорски програми

Анализиращ въпрос:

Какъв е делът на просрочените задължения (над 60 дни от възникване на задължението за плащане) от общия бюджет на общината към 31 декември на последната отчетена година за проекти по секторната политика?

Източници на информация:

- Месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета на общината;
- Текущи справки за неразплатени разходи по проекти, част от секторната политика;
- Изпълнителни листове за влезли в сила съдебни решения, относно задължения по проекти, част от секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Над 31% е делът на неразплатените задължения по проекти, част от секторната политика.

1 точка - От 16% до 30% е делът на неразплатените задължения по проекти, част от секторната политика.

2 точки - От 1% до 15% е делът на неразплатените задължения по проекти, част от секторната политика.

3 точки - Няма неразплатени задължения по проекти, част от секторната политика.

Индикатор 3.2. Използване на допълващо финансиране за изпълнение на секторната политика

Анализиращ въпрос:

Какъв е делът на допълващото финансиране при изпълнението на преките по секторната политика за последната отчетена година?

<p>Източници на информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета на общината; ▪ Текущи справки за допълващото финансиране по проекти, част от секторната политика; ▪ Справки за реализираните проекти по секторната политика и източниците за тяхното финансиране; ▪ Други релевантни документи.
4 степенна скала за оценка:
0 точки - Не се използва допълващо финансиране за осъществяване на проектите по секторната политика.
1 точка - От 1% до 15% е делът на допълващото финансиране на проектите, част от секторната политика.
2 точки - От 15% до 30% е делът на допълващото финансиране на проектите, част от секторната политика.
3 точки - Над 31% е делът на допълващото финансиране на проектите, част от секторната политика.

<p>Индикатор 3.3. Въведени са системи за финансово управление и контрол (СФУК)</p>
<p>Анализиращ въпрос: Какъв процент от задължителните елементи на СФУК, съгласно методическите насоки на МФ, са внедрени във общината?</p>
<p>Източници на информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Всички разписани правила, процедури, механизми от СФУК; ▪ Други източници по преценка на общината;
4 степенна скала за оценка:
0 точки - Не са въведени СФУК.
1 точка - Не са въведени 20% или повече от задължителните елементи на СФУК.
2 точки - Не са въведени между 1% и 20%.
3 точки - Въведени са над 90% от задължителните елементи на СФУК.

Критерий 4: Откритост, прозрачност и публичност.

Индикатор 4.1. Дейността на Общинския съвет по отношение на секторната политика е открита и прозрачна за гражданите

Анализиращи въпроси:

Обществеността има ли постоянен достъп до информацията относно дейността на Общинския съвет по отношение на секторната политика?

Има ли информация за решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на секторната политика?

Има ли установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи секторната политика?

Източници на информация:

- Справка за взетите решения от Общинския съвет, касаещи секторната политика за период от две години преди датата на оценката;
- Справка за източниците на достъп до приетите решения от Общинския съвет, касаещи секторната политика;
- Справка за проведени обществени обсъждания или проучвания на общественото мнение по въпроси, касаещи секторната политика, инициирани от Общинския съвет или някоя от постоянните комисии към него.
- Справка на изказванията на граждани на редовни сесии на Общинския съвет по въпроси на секторната политика за период от две години преди датата на оценката;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Обществеността няма достъп до информацията относно дейността на Общинския съвет по отношение на секторната политика. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на секторната политика не са достъпни до широката общественост. Липсва установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи секторната политика.

1 точка - Обществеността има достъп до информацията относно дейността на Общинския съвет по отношение на секторната политика. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии

към него по отношение на секторната политика не са публикувани, но могат да се получат по реда на Закона за достъп до обществена информация.

2 точки - Обществеността има достъп до информацията относно дейността на Общинския съвет по отношение на секторната политика. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на секторната политика са публични и достъпни до широката общественост. Няма установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи секторната политика.

3 точки - Обществеността има достъп до информацията относно дейността на Общинския съвет по отношение на секторната политика. Решенията на Общинския съвет и на постоянните комисии към него по отношение на секторната политика са публични и достъпни до широката общественост. Има установен начин за връзка на гражданите с общинските съветници и Общинския съвет като цяло по въпроси, касаещи секторната политика.

Индикатор 4.2. Въведена ясна процедура за достъп до обществена информация за секторната политика

Анализиращ въпрос:

Има ли безпрепятствен достъп до документа на секторната политика в интернет? Налични ли са ясни процедурни правила за достъп до обществена информация, включително свързана със секторната политика?

Източници на информация:

- Официалната интернет страница на общината, където е публикувана секторната политика, правилата за достъп до публична информация, както и контакти с определеното длъжностно лице, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация;
- Справка с интернет адреси на които е публикувана секторната политика;
- Заповед за приемане на процедурни правила за достъп до обществена информация;
- Заповед за определяне на длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Секторната политика не е достъпна в интернет. Общината не разполага с процедурни правила за достъп до обществената информация.

1 точка - Секторната политика не е достъпна в интернет, само в хартиен формат след поискване по Закона за достъп до обществената информация. Общината е въвела процедурни правила за достъп до обществената информация.

2 точки - Секторната политика е достъпна в интернет , но са публикувани отделни нейни съставни елементи , но не и документа като цяло. Общината е въвела процедурни правила за достъп до обществената информация и е определено длъжностно лице, отговарящо за обработване на заявленията за достъп до обществена информация.

3 точки - Секторната политика е достъпна в интернет в нейното пълно съдържание и приложения. Общината е въвела процедурни правила за достъп до обществената информация и е определено длъжностно лице, отговарящо за обработване на заявленията за достъп до обществена информация. Заявления могат да бъдат подавани и по електронен път.

Индикатор 4.3. Съществува достъпна информация за годишните отчети за напредъка по секторната политика, регистър/и за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи, за обявените и проведени обществени поръчки, търгове и конкурси по нея

Анализиращ въпрос:

Има ли достъп до годишните отчети за напредъка по секторната политика, регистър/и за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи, за обявените и проведени обществени поръчки, търгове и конкурси по нея?

Източници на информация:

- Публикации, репортажи, информационни съобщения и др., относно взети решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнени проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на секторната политика;
- Справки за броя на изпратените прессъобщения до медии, с

информация за секторната политика;

- Справки от регистъра на изготвените и изпълнените проекти по секторната политика;
- Справки от регистъра на обществените поръчки за броя на проведените процедури при избор на изпълнители на дейности и мерки по секторната политика;
- Покани до медии за участие в публични обсъждания, отчитане на извършена работа, отваряне на оферти по обществени поръчки имащи отношение към секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Няма осигурен публичен достъп до информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на секторната политика. Не се публикуват и оповестяват годишните отчети за напредъка по секторната политика. Не се поддържа регистър за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи. Има общ регистър за обявените обществени поръчки и сключените договори.

1 точка - Публикува се в медиите и на официалната интернет страница на общината информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на секторната политика. Не се поддържа регистър за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи. Има общ регистър за обявените обществени поръчки и сключените договори. Медии присъстват само на публичните отчети за изпълнение на секторната политика и на някои от процедурите по обществени поръчки.

2 точки - Публикуват се в медиите и на официалната интернет страница на общината информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на секторната политика. Поддържа се публичен регистър за подготвените и изпълнени проекти,

мерки и инициативи по секторната политика. Има регистър за обявените обществени поръчки и регистър за сключените договори. Медии присъстват на публичните отчети за изпълнение на секторната политика и на някои от процедурите по обществени поръчки.

3 точки - Публикуват се в медиите и на официалната интернет страница на общината информация за взетите решения, приложените политики, постигнатите резултати, изготвените и изпълнените проекти, осъществените мерки и инициативи, вложените ресурси, проведените обществени поръчки и др., относно реализацията на секторната политика. Поддържа се публичен регистър за подготвените и изпълнени проекти, мерки и инициативи по секторната политика, включително и в електронен формат. Има регистър за обявените обществени поръчки и регистър за сключените договори. Медии присъстват и отразяват публичните отчети за изпълнение на секторната политика и на някои от процедурите по обществени поръчки.

Индикатор 4.4. Съществуват практики за публично обсъждане на секторната политика, както и на политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи в нейния обхват

Анализиращ въпрос:

Провеждани ли са публични обсъждания на секторната политика, както и на политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи в нейния обхват?

Източници на информация:

- Покани за провеждане на публични обсъждания на секторната политика;
- Публикации от проведени публични обсъждания на секторната политика;
- Протоколи от проведени публични обсъждания на секторната политика;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Секторната политика, както и свързаните с нея политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи не е подлагана на публично обсъждане.

1 точка - Секторната политика е подложена на публично обсъждане във връзка с удовлетворяване на изрично изискване на нормативен документ.
2 точки - Секторната политика е подложена на публично обсъждане, включително и при нейното актуализиране.
3 точки - Секторната политика, както и актуализацията ѝ и свързаните с нея политики, насоки за развитие, мерки, дейности, проекти и инициативи са подложени на публично обсъждане. За получаване на по-пълна представа на общественото мнение са проведени анкетни допитвания сред гражданството на общината.

Критерий 5: Мониторинг и отчетност

Индикатор 5.1. Отчетност пред гражданите за изпълнение на секторната политика
Анализиращ въпрос: Колко често кметът на общината и общинските съветници провеждат срещи с гражданите, на които правят отчет за изпълнение на секторната политика?
Източници на информация: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Покани за срещи отправени по различни канали; ▪ Протоколи от срещи с гражданите; ▪ Отчети за дейността на кмета; ▪ Графици на посещения в кметствата; ▪ Годишна програма за изпълнение на секторната политика; ▪ Годишна програма на управление на кмета; ▪ Други документи по преценка на общинска администрация.
4 степенна скала за оценка:
0 точки - Кметът и общинските съветници не провеждат срещи с гражданите, на които правят отчет за изпълнение на секторната политика.
1 точка - Кметът и общинските съветници провеждат срещи с гражданите само в общинския център, на които правят отчет за изпълнение на секторната политика.
2 точки - Кметът и общинските съветници провеждат организирани срещи с гражданите във всички съставни кметства на общината поне веднъж годишно, на които правят отчет за

изпълнение на секторната политика.

3 точки - Кметът и общинските съветници провежда организирани срещи с гражданите във всички съставни кметства на общината повече от един път годишно, на които дават информация за напредъка на секторната политика, приемат проблемите и препоръките на гражданите и отчитат тяхното изпълнение на следващи срещи.

Индикатор 5.2. Налична и достъпна информация за текущи и приключени проекти на общината по секторната политика?

Анализиращ въпрос:

Налична ли е на официалната интернет страница на общината или на други общодостъпни места информация за текущи и приключени проекти по секторната политика, с описание на планираните или изпълнените дейности, техния бюджет, изпълнителите на проектите и постигнатите резултати?

Източници на информация:

- Наличието на секция на съответния сайт на общината;
- Публичен регистър на проектите в общината;
- Обявена информация на специализирани табла в общината, специализирани брошури, листовки и др. материали;
- Публикации;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Общината няма официална интернет страница или на нея няма информация за текущи и приключени проекти.

1 точка - Общината има специализирана секция на официалната си интернет страница за текущи и приключени проекти, но информацията е непълна или неактуална.

2 точки - Общината има специализирана секция на официалната си интернет страница за текущи и приключени проекти и информацията е пълна или актуална.

3 точки - Общината има специализирана секция на официалната си интернет страница за текущи и приключени проекти и информацията е пълна или актуална, има форми за задаване на въпроси, на които се отговаря систематично, използват се и други канали за отчитане на резултатите от изпълнените

проекти.

Индикатор 5.3. Публичните ресурси се разходват отчетно и отговорно.

Анализиращ въпрос:

Създаден ли е и поддържа ли се в актуален вид регистър на обществените поръчки на територията на общината?

Източници на информация:

- Публикуван регистър на интернет страницата на общината;
- Осигурен свободен достъп до информация по определен ред;
- Други релевантни документи.

4 степенна скала за оценка:

0 точки - Общината няма регистър на обществените поръчки.

1 точка - Общината няма регистър , който дублира реквизитите на регистъра на Агенцията за обществени поръчки.

2 точки - Общината има регистър , който съдържа актуална информация относно всички етапи на провеждане на обществената поръчка и резултатите от нея.

3 точки - Общината има регистър , който съдържа актуална информация относно всички етапи на провеждане на обществената поръчка и резултатите от нея. Информацията е достъпна и чрез онлайн регистър на обществените поръчки.

Индикатор 5.4. Активност на гражданите при провеждане на публични обсъждания на секторната политика.

Анализиращ въпрос:

Успява ли общината да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания на секторната политика и под какви форми?

Източници на информация:

- Покани за публични обсъждания, относно секторната политика в преса и електронни медии;
- Списъци с участници в обсъждания на секторната политика;
- Протоколи от обсъждания на секторната политика;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Предложения, направени по време на обсъждания на секторната политика; ▪ Други релевантни документи.
4 степенна скала за оценка:
0 точки - Общината не провежда обществени обсъждания на секторната политика.
1 точка - Общината провежда изискващите се в отделните закони, публични обсъждания на секторната политика като информира гражданите за мястото, деня и часа на срещата, чрез обява на входа на общината.
2 точки - Общината провежда изискващите се в отделните закони, публични обсъждания на секторната политика като информира гражданите за дневния ред, мястото, деня и часа на срещата, чрез кампании по местните средства за масова информация, подготвя предварително информационни материали, които се раздават на публични места.
3 точки - Общината организира и провежда публични обсъждания на секторната политика дори да не са изискани от закона. Общината информира гражданите за дневния ред, мястото, деня и часа на срещата, чрез кампании по местните средства за масова информация и персонални писма до активни граждани и групи. Подготвя предварително информационни материали на разбираем/достъпен език, които се раздават на публични места.

Критерий 6: Устойчивост

Индикатор 6.1. Устойчивост на секторната политика
<p>Анализиращ въпрос:</p> <p>До каква степен промените в резултат на изпълнението на мерки, проекти и инициативи по секторната политика могат да се запазят след приключване на програмата и имат потенциал за трайно въздействие?</p>
<p>Източници на информация:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Извадки от съдържанието на секторната политика в частта „План за действие“; ▪ Междинни или окончателни оценки на секторната политика; ▪ Отчети за изпълнение на секторната политика; ▪ Справки за реализирани проекти и инициативи по секторната политика;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Други релевантни документи.
4 степенна скала за оценка:
0 точки - В секторната политика не са предвидени за изпълнение конкретни мерки, проекти и инициативи.
1 точка - В секторната политика подробно са описани конкретни мерки, проекти и инициативи. Към момента на оценката са изпълнени от 5% до 20% от тях, носят положителни ползи за гражданите на общината и постигнатите резултати са запазени.
2 точки - В секторната политика подробно са описани конкретни мерки, проекти и инициативи. Към момента на оценката са изпълнени от 21 до 60% от тях, носят положителни ползи за гражданите на общината и постигнатите резултати са запазени.
3 точки - В секторната политика подробно са описани конкретни мерки, проекти и инициативи. Към момента на оценката са изпълнени над 61% от тях, носят положителни ползи за гражданите на общината и постигнатите резултати са запазени. Ефектите и ползите от реализацията на конкретните мерки, проекти и инициативи могат да бъдат надградени с бъдеща актуализация на секторната политика или нови местни политики.

Индикатор 6.2. Прилагане на принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда

Анализиращи въпроси:

В секторната политика застъпени ли са принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда?

Как се спазват?

Има ли мерки, които гарантират тяхното спазване?

Източници на информация:

- Извадки от съдържанието на секторната политика;
- Междинни или окончателни оценки на секторната политика;
- Отчети за изпълнение на секторната политика;
- Справки за реализирани проекти и инициативи по секторната политика и мерките за спазване на принципите за равенство

<p>между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Други релевантни документи.
<p>4 степенна скала за оценка:</p>
<p>0 точки - Секторната политика не е съобразена с принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда и не са предвидени мерки за тяхното прилагане.</p>
<p>1 точка - В секторната политика само са описани принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда, но не са предвидени мерки за тяхното прилагане.</p>
<p>2 точки - Секторната политика е съобразена с принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда, предвидени са конкретни мерки за тяхното прилагане, като са реализирани част от тях към момента на извършване на оценката.</p>
<p>3 точки - Секторната политика е съобразена с принципите на равенство между половете и отсъствие на дискриминация, устойчиво развитие и опазване на околната среда, предвидени са конкретни мерки за тяхното прилагане, като са реализирани част от тях към момента на извършване на оценката. Във всички реализирани проекти по секторната политика има изпълнени действия, водещи до отсъствие на дискриминация, устройство развитие и опазване на средата.</p>

Индикатор 6.3. Институционален и административен капацитет

Анализиращ въпрос:

Разполага ли общинската администрация с необходимия административен капацитет и компетентност за изпълнение на секторната политика?

Източници на информация:

- Извадки от съдържанието на секторната политика в частта „Структура на управление и изпълнение“;
- Междинни или окончателни оценки на секторната политика;
- Отчети за изпълнение на секторната политика;
- Справка за числеността на персонала и структурата на общинската администрация;

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Справка за това каква част от екипите за управление на проектите, част от секторната политика са съставени от служители на общинската администрация и каква част са от външни (привлечени) експерти; ▪ Други релевантни документи.
4 степенна скала за оценка:
0 точки - В общинската администрация няма определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на секторната политика.
1 точка - В секторната политика има описание на всички отговорни административни звена за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на секторната политика. Разпределението на задълженията и отговорностите на звената не са разписани в индивидуален административен акт.
2 точки - В общинската администрация няма определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на секторната политика. Тези им задължения и отговорности са описани в нарочна заповед на кмета на общината и длъжностните им характеристики.
3 точки - В общинската администрация няма определен/и служител/и или административни звена, които да отговарят за изпълнението, наблюдението, отчитането и актуализирането на секторната политика. Тези им задължения и отговорности са описани в нарочна заповед на кмета на общината и длъжностните им характеристики. Съществува механизъм за създаване на гъвкави екипи при необходимост. Служителите, ангажирани със секторната политика са обучени в областта на стратегическото планиране и формирането на политики.

Обща оценка на изпълнение на индикаторите

След отговор и оценка на всички въпроси се калкулира крайна стойност на направения преглед на публичната политика, изразена в точки.

Всяка една от оценяваните секторни политики, ще попадне в една от следните три групи, съобразно получените резултати:

1. Секторната политиката е планирана и изпълнявана **много добре** - над 76% от максималната оценка (от 46 до 60 точки).
2. Секторната политиката е планирана и изпълнявана **задоволително** - между 51% и 75% от максималните точки (между 33 - 45 точки).
3. Секторната политиката е планирана и изпълнявана **незадоволително** - под 50% от максималните точки (под 30 точки).

%	5%	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	45%	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	100%
Брой	3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45	48	51	54	57	60
	Незадоволително изпълнение на политиката с неприлагане на основните принципи на стратегическо планиране - под 30 точки										Задоволително изпълнение на политиката с частично прилагане на основните принципи на стратегическо планиране – между 33 и 45 точки					Много добро изпълнение на политиката с прилагане на основните принципи на стратегическо планиране – над 45 точки				

С така формулирания набор от индикатори ще бъде преценена приложимостта на съответната публична политика, стратегия или програма, нейната съгласуваност с други документи и политики от по-високо ниво, както и релевантността ѝ с местните потребности и проблеми. Оценката ще покаже до каква степен тя е ефективна, ефикасна, въздействаща и публично приемлива. Не на последно място ще се придобие пълна картина на финансовата обезпеченост на съответната публична политика, стратегия или програма, използваното допълващо финансиране и отчетност. По безспорен начин ще има налична яснота за това в каква степен вложените ресурси за изпълнението на конкретни проекти, мерки и инициативи дават добавена стойност и получените крайни резултати са устойчиви във времето.

Стъпките за прилагане на Методиката включват изпълнението на няколко последователни и взаимосвързани процеса, както следва:

Състав и работа на оценителната комисия:

- Представители на общинска администрация;
- Представители на общинския съвет;
- Представители на гражданския сектор;
- Представители на бизнеса;
- Представители на медиите;
- Представители на културната общност.

Препоръчва се определянето на отделните членове на оценителната комисия да бъде ангажимент на съответните обществени групи, чиито интереси ще бъдат представлявани. Ако последното не е възможно се препоръчват поне консултации при избора на представител.

В общини, където вече има образувани местни обществени консултативни структури, това може да се превърне в стабилна основа за сформирването на оценителна комисия.

Препоръчва се включването и на **външни експерти** с цел по-обективна и прозрачна оценка.

Препоръчва комисията по наблюдение и оценка на публични политики да бъде съставена от минимум 3-ма и максимално 9-ма човека, за да бъде гъвкава и работеща структура, а решенията да бъдат вземани с 2/3 мнозинство.

Със своя заповед кметът на общината трябва да определи:

- структурата на оценяващата комисия;
- координатор;
- цели и задачи;
- срока, в който следва да бъде извършена оценката и
- указание до отделите и звената в общинска администрация да оказват съдействие в работата на оценяващата комисия.

При разработването на методиката и определянето на индикаторите са посочени и документите, които съдържат релевантна информация. Същите тези документи, голяма част от които са официални документи, създавани от общинска администрация или по нейно възлагане могат да бъдат използвани и като документално доказателство за ефективността при

прилагането и съблюдаването на принципите на стратегическото планиране и управление.

Членовете на оценителната комисия имат задачата да съберат необходимите данни и информация по определените в методиката индикатори и въпроси, като за целта следва да получат съдействие от страна на всички ръководители на звена в общинската администрация.

Събирането на необходимите данни може да се осъществи и чрез попълване на предварително зададен въпросник, провеждане на интервюта, дискусии и др.

На първото заседание координаторът запознава членове на комисията с методиката (основно принципите заложи в нея) и правилата за прилагането ѝ, а заседанието трябва да приключи с решение, което задължително включва:

- необходимите доказателствени документи, които следва да се представят и разгледат, за да бъдат събрани необходимите информация и данни - къде и как ще бъдат набавени, кой и в по какъв начин ще ги представи на комисията;
- графика за работа и за последващите заседания на оценителната комисия;
- звената на общинска администрация, които следва да бъдат ангажирани и нуждите от тяхното участие и сроковете за изпълнение.

Решението се представя на:

- кмета на общината;
- председателя на общинския съвет,
- ръководителите на общинските звена ангажирани за съдействие.

На последващи заседания членовете на комисията имат задача да работят по същество и прилагат методиката като дискутират по въпросника и събраните данни и постигат съгласие относно отговорите.

Целта е на всяко заседание е да бъдат разгледани индикаторите по критериите за добро управление.

Оценителната комисия приключва с изготвянето на доклад , който представлява описателен анализ към обобщените данни. Описателният анализ на оценителната комисия се приема с 2/3 мнозинство. Последното може да бъде направено и чрез съгласувателна процедура по електронна поща.

След направен анализ, с оглед динамиката на събитията на територията на община Севлиево, цикличността на действията по управление и във връзка с нуждите на стратегическото планиране се препоръчва оценката на публичните политики в община Севлиево да бъде извършвана ежегодно.

Последното се подкрепя и от факта, че голяма част от определените източници на информация имат годишен период на отчетност и това би улеснило провеждането на оценката като не се „създават“ нови периоди, които биха наложили ангажирането на допълнителен ресурс и усилия.